

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Északi Dimenzió politikájának jövője”

(2006/C 309/19)

2005. november 17-én, az Európai Unió következő, finn elnökségének tevékenységéhez kapcsolódóan, Mari Kiviniemi, Finnország külkereskedelmi és fejlesztési minisztere levélben véleményt kért az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságtól a következő tárgyról: *Az Északi Dimenzió politikájának jövője*.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció véleményét 2006. június 1-jén elfogadta. (Előadó: Filip Hamro-Drotz.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. július 5–6-án tartott 428. plenáris ülésén (a július 5-i ülésnapon) 162 szavazattal, 5 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

Összefoglaló

- 2005. novemberi ülésükön az Északi Dimenzió (ÉD) országainak (EU, Izland, Norvégia és Oroszország) miniszterei megállapodtak az ÉD-politika folytatásának irányelveiről, amelyek a 2007-től érvényes közös politika kialakításának alapjául szolgálnak majd.
- Az Unió soros elnökségét 2006 második felében átvevő Finnország felkérte az EGSZB-t, hogy készítsen feltáró véleményt arról, hogy miként lehetne megerősíteni az ÉD-politikát, és hogyan lehetne fokozni a civil társadalom részvételét e politikában.
- Az EGSZB támogatja az iránymutatásokat, és arra kéri Finnországot mint az EU soros elnökét, hogy szorgalmazza az új politika megvalósulását.
- Az EGSZB a következő kiemelt területeket javasolja:
  - a környezetvédelmi és a közegészségügyi szektorban már folyó együttműködési projektek;
  - infrastruktúra, szállítás és logisztika;
  - energiaügyek és a velük kapcsolatos biztonsági kérdések;
  - a civil társadalom és a civil együttműködési hálózatok megerősítése, valamint a nyilvánosság tájékoztatásának a javítása;
- az előző pontból kiindulva fel kell hívni a figyelmet arra, hogy konstruktív és nyílt kapcsolatokat kell kiépíteni az orosz civil társadalommal, és eredményes szociális párbeszédre van szükség. Ezenkívül a civil társadalmi szereplők határokon átnyúló hálózatai is ösztönzést érdemelnek, és fokozni kell a nyilvánosság tájékoztatására irányuló törekvéseket;
- az EGSZB hangsúlyozza, hogy az ÉD-projektek megfelelő finanszírozására és egy világos, gyors és egyszerű pályázati eljárásra is szükség van;
- az EGSZB az Északi Dimenzió adminisztrációs feladatainak ellátására erős közös mechanizmusok létrehozását javasolja, valamint azt, hogy döntsék el, hol legyen az ÉD operatív

központja. Rámutat továbbá, hogy a meglévő regionális testületek az Északi Dimenzióval kapcsolatos ügyvitel természetes kiindulópontjai;

- Az EGSZB azt javasolja, hogy a földközi-tengeri térségre vonatkozó barcelonai folyamat mintájára a civil társadalmat tanácsadói minőségben vonják be az Északi Dimenzió adminisztratív feladatainak formális mechanizmusaiba. Az EGSZB kész tevékenyen hozzájárulni az ekképpen megvalósuló rendszerhez.

1. Háttér

2005 novemberében az uniós tagállamok és az Északi Dimenzió partnerországai (Izland, Norvégia, Oroszország) részvételével miniszteri találkozóra került sor, amelyen a résztvevők új irányelvekről állapodtak meg az Északi Dimenzió (ÉD) 2007-től történő továbbvitelét illetően (*Guidelines for the development of a political declaration and policy framework document – Irányelvek egy politikai nyilatkozat és politikai keretdokumentum kidolgozásához*)⁽¹⁾.

Az ÉD-ben érdekelt felek közös irányítócsoportot állítottak fel az előkészületek ezen irányelvekkel összhangban történő megtételére. 2006 őszén a felek e munka alapján döntenek majd az Északi Dimenzió továbbviteléről.

Tekintettel 2006 második felében esedékes EU-elnökségére, Finnország 2005 novemberében – az Északi Dimenzió politikájához kapcsolódó korábbi hozzájárulásaira tekintettel – felkérte az EGSZB-t, hogy mutasson be feltáró véleményt e politika jövőjéről. Finnország kérte, hogy a vélemény mindenképp a tekintetben tartalmazzon nézeteket és ajánlásokat, hogy a politikát 2007 elejétől miként kellene megerősíteni, és hogy a civil társadalomnak a politikába történő bevonását, illetve a politika végrehajtását miként lehetne javítani.

A mellékletben rövid háttérinformáció található az Északi Dimenzióról és az EGSZB-nek a tárgyhöz kapcsolódó korábbi munkájáról.

⁽¹⁾ http://europa.eu.int/comm/external_relations/north_dim/doc/guidelines05.pdf.

2. Az EGSZB ajánlásai az Északi Dimenzió fejlesztésével kapcsolatban

Az EGSZB 2005 júliusában kiadott egy véleményt az EU és Oroszország kapcsolatának alakulásáról⁽²⁾, 2005 szeptemberében pedig egy másikat az EU Északi Dimenziójának jövőjéről⁽³⁾. Ehelyütt nem ismételjük meg a fenti dokumentumokban szereplő következtetéseket és ajánlásokat, de azok ma is időszerűek és relevánsak. A jelen vélemény kiegészíti a fenti két véleményt, és azokra hivatkozni is fogunk, amikor az e véleményben szereplő ajánlásokat ismertetjük az Északi Dimenzióban érdekelt feleknek.

A jelen vélemény előkészítő munkájának részeként az EGSZB tényfeltáró kiküldetést szervezett Szentpétervárra, hogy meghallgassa a helyi érdekeltek véleményét az Északi Dimenzió jövőjéről. A norvég és izlandi érdekeltek véleményét az EGSZB EGT kapcsolatainak keresztül kérték ki.

2.1 Az EGSZB támogatja az EU, Izland, Norvégia és Oroszország részvételével folytatott, széles nyilvánosságot kapó, közös ÉD-politikával összhangban lévő regionális együttműködést

Észak-Európa európai és globális szinten is egyre fontosabbá vált, például energiaforrásai vagy a környezet- és klímapolitikai kérdések folytán. Észak-Európának szoros, többoldalú regionális együttműködésre van szüksége, amelyben a régió nem uniós országai is részt vesznek. Egy ilyen együttműködés kiegészíti a régió országai közötti kétoldalú kapcsolatokat, illetve az uniós és nem uniós országok közötti kapcsolatokat. A regionális együttműködés elősegítheti a stabilitást, a gazdasági növekedést, a jólétet és a fenntartható fejlődést a régióban és Európában egészében egyaránt.

Egyértelmű, hogy az Északi Dimenziót ismertebbé kell tenni az Európai Unióban és a partnerországokban egyaránt. Áttekinthető felépítésű, közismert politikává kell tenni mind az EU (és az EGT) intézményeiben, mind a nemzeti kormányzatok és a civil társadalom köreiben.

Az EGSZB arra kéri Finnországot mint az EU soros elnökét, hogy állítsa előtérbe ezt a kérdést, és törekedjen arra, hogy határozott döntések szülessenek, és politikai elkötelezettség alakuljon ki a dinamikus politika iránt. Az EU bővítésével olyan tagállamok csatlakoztak, amelyek az Északi Dimenzió fejlesztése szempontjából öröndetes új erőforrást jelentenek. Az EGSZB azokat a javasolt iránymutatásokat is támogatja, amelyek alapján az Északi Dimenzió folyamatos politikává válna.

Az EGSZB támogatja az Északi Dimenzió mint az EU, Izland, Norvégia és Oroszország közös politikájának erősítését. E politikához az együttműködés meglévő fő eszközeinek kell szilárd alapot nyújtaniuk: az ÉD politikájának az EU és Oroszország közötti „Négy Közös Terület” regionális vetületét kell képeznie úgy, hogy ebben az új, átfogó keretrendszerben az EGT-Egyezményvel összhangban Izland és Norvégia is részt vesz.

⁽²⁾ EGSZB-velemény az EU és Oroszország kapcsolatáról, HL C 294., 2005.11.25., 33. o.

⁽³⁾ EGSZB-velemény az Északi Dimenzióról és a hozzá kapcsolódó cselekvési tervről, HL C 24., 2006.1.31., 34. o.

A 2006 májusi EU–Oroszország csúcson a felek kijelentették, hogy új EU–Oroszország megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdését fontolgatják. Ez új lehetőségeket kínál a dinamikus ÉD-politikán alapuló regionális és határokon átnyúló együttműködés fejlesztésére. A közös ÉD-politika továbbá keretet nyújtana az EU szilárdabb alapokon nyugvó balti-tengeri stratégiájának kiépítéséhez, amelyet jelenleg készít elő az Európai Parlament.

Az EGSZB örömmel nyugtázza, hogy az EGT konzultatív bizottság 2006 júniusában állásfoglalást és jelentést fogadott el Az Északi Dimenzió politikájának jövője címmel, amelyeket a jelen vélemény kidolgozása során az EGSZB-vel szoros együttműködésben készítettek.

Az Északi Dimenzió folyamatának „társtulajdonosi” koncepciója alapvető fontosságú, és azt a kezdetektől fogva hangsúlyozni kell. Az Északi Dimenzió nem uniós partnerországainak teljes értékű szerepet kell játszaniuk a folyamatban, és lehetővé kell tenni számukra, hogy azonos feltételekkel vehessenek részt a politika tervezésében, végrehajtásában és nyomon követésében.

Ehhez jól meghatározott mechanizmusokra van szükség, azaz az ÉD közös, állandó irányítóbizottságára, hozzá megfelelő számú alárendelt testületre, valamint az operatív feladatokért felelős, eredményesen működő testületre. A feleknek évente találkozniuk kell, hogy nyomon kövessék az ÉD-egytműködés végrehajtását, és ahhoz további iránymutatásokat nyújtsanak.

Mivel az Északi Dimenzió tevékenységei gyakran helyi kezdeményezések, fontos, hogy a helyi, szubregionális és nemzeti kormányzati szintek, valamint a regionális együttműködési testületek közötti kapcsolatok az ÉD-politika tervezése és végrehajtása terén megfelelően működjenek.

2.2 Az EGSZB által javasolt kiemelt területek

Az EGSZB úgy véli, hogy az Északi Dimenzió különböző kiemelt területein folytatott együttműködés eddigi tapasztalatai kiindulópontként szolgálhatnak a politika jövőbeli alakításához. Építeni kell a köz- és a magánszféra közötti partnerségi projektekből nyert pozitív gyakorlati tapasztalatokra.

2.2.1 A környezetvédelmi és a közegészségügyi szektorban már folyó együttműködési projektek kiemelt kezelése

Az Északi Dimenzió belüli, már meglévő környezetvédelmi együttműködést illetően a fő hangsúlyt a Balti-tenger és a Finn-öböl vízszennyezésének megállítására, a Kola-félsziget nukleáris hulladék okozta szennyezettsége kockázatának csökkentésére irányuló azonnali fellépésre, illetve a pszkovi régió környezetvédelmi célú, határokon átnyúló együttműködési projektjeinek támogatására kell helyezni.

A közegészségügyi együttműködés területén a fertőző betegségek, különösen a HIV/AIDS leküzdésére tett intézkedések a legfontosabbak.

Az EGSZB sürgeti az ÉD tagjait, hogy a meglévő partnerségi projektek (az Északi Dimenzió Környezetvédelmi Partnersége és a szentpétervári Vodocanal projekt, Az Északi Dimenzió Egészségügyi és Jóléti Partnersége) keretén belül fordítsanak nagyobb erőfeszítést ezekre a kiemelt területekre. Határozott lépéseket kellene tenni e projektek megerősítése és kibővítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az EU-ban egyre nagyobb figyelmet kapjanak.

2.2.2 A regionális infrastruktúra, a szállítás és a logisztika fejlesztése mint a vállalkozási kedv, a beruházások és a gazdasági növekedés felendítésének előfeltétele

Az Északi Dimenzió területén a vállalkozási kedv, a beruházások és a gazdasági növekedés nélkülözhetetlen előfeltétele a hatékony szállítási és logisztikai rendszer. Ez párbeszédet tesz szükségessé az ÉD keretein belül arról, hogy miként lehet javítani a régióban a szállítási és logisztikai feltételeken a növekvő észak-európai áru- és személyforgalom igényeit kiszolgáló hatékony kapcsolatok létrehozása érdekében. Közös lépéseket kell tenni szárazföldi, tengeri és légi szállítási útvonalak kialakítására és azok összekötésére az országhatárokon át. Különös figyelmet kell fordítani a szállítás biztonságára (pl. a tengeren) és a legális határátlépések megkönnyítése érdekében a határőrizeti szervek közötti együttműködésre is (vámvizsgálat, szabványok, egészségügyi követelmények, vízumeljárások stb.). Továbbá az ÉD keretén belül törekedni kell arra, hogy hatékony eljárásokat találjanak az illegális határátlépések minden fajtája (így többek közt az emberkereskedelem, a csempészet és az illegális bevándorlás) megakadályozására.

Az Északi Dimenzió politikájának végrehajtása keretében új infrastrukturális, szállítási és logisztikai együttműködési projektekre van szükség a köz- és a magánszféra részvételével, és az EGSZB azt javasolja, hogy a felek tegyenek meg mindent egy ilyen közös projekt kifejlesztése érdekében.

2.2.3 Az energiaipari együttműködés és a biztonság elősegítése

Az EU bővítése és a nemzetközi energiaipari trendek folytán a szorosabb észak-európai energiaipari együttműködés jelentősége egyre növekszik. Az EGSZB az energiabiztonság és az energia rendelkezésre állásának javítása érdekében a regionális együttműködés, valamint az EU és Oroszország közötti energiaügyi párbeszéd összehangolására szólít fel. Azt javasolja, hogy az új ÉD-politikán belül jöjjön létre egy energiaipari ÉD-partnerség, amely nagy súlyt helyez a meglévő természeti erőforrások fenntartható felhasználására, az energiahatékonyságra és a megújuló energiaforrásokra, valamint az energiaszállítás biztonságára és környezetvédelmi aspektusaira.

Az Északi Dimenzió térsége mint hatalmas energiakészletekkel rendelkező régió nem csupán maguknak a térség országainak fontos, hanem az EU egészére is jelentős hatással bír, és az EU jövőbeli olaj- és gázellátásának biztonságában betöltött potenciális kulcsszerepe folytán az összes EU-tagállam részéről figyelmet érdemel. Az új európai energiapolitika jobban

előtérbe helyezi Észak-Európát, s ez rámutat az Északi Dimenzió új politikájának a jelentőségére. Az Európai Bizottság az energiáról szóló új zöld könyvében (*) is külön megemlíti Oroszországot és Norvégiát mint az EU új és koherens külső energiapolitikájának fontos partnereit.

Az Északi Dimenzió az európai energiainfrastruktúra kiegyensúlyozott fejlesztésének fontos eleme. Az Északi Dimenzió régiójában jelentős beruházásokra lesz szükség a jövőbeli kielégítő energiaellátás biztosítása érdekében, mind az energiaszállítási infrastruktúra, mind a térség gázkészleteinek kitermelése területén. A nagyobb beruházások gazdasági növekedést hoznak, így például több munkahelyet és nagyobb aktivitási szintet a tengeri készletek kitermelésével csak közvetett kapcsolatban álló iparágakban is. Fontos azonban, hogy a kitermelés – különösen a térség hatalmas gáz- és olajkészletei – a fenntartható fejlődést szem előtt tartva, a legmagasabb szintű környezetvédelmi normák betartásával és a helyi lakosság kívánásainak figyelembevételével történjen.

Összehangolt rendszerre van szükség az északi tengeri ökoszisztémák figyelemmel kísérésére, és ezt a határokon átnyúló ÉD-együttműködés részévé kell tenni. Fontos, hogy a gáz- és olajkészletek kitermelése életképes halászati iparral és egészséges tengeri környezettel járjon együtt. Garantálni kell az ÉD-regióban a tengeri olaj- és gázzállítás lehető legmagasabb biztonsági szintjét – a szállított cseppfolyós földgáz mennyiségének növekedésével ez egyre fontosabb lesz.

A fentiekre tekintettel üdvözlendő a norvég kormány 2006. márciusi javaslata az északi tengeri ökoszisztémák új és összehangoltabb monitoringrendszerének bevezetésére. Az EGSZB továbbá üdvözlö az EGT parlamenti vegyes bizottsága által 2006 májusában elfogadott állásfoglalást *Európa legészakibb területei: energiaügyi és környezetvédelmi kérdések* címmel, melynek következtetései összhangban állnak a jelen véleményben foglalt nézetekkel.

Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Északi Dimenzió térségében folytatott energiaügyi együttműködésben is komoly figyelmet kell fordítani a Finn-öbölben és a Balti-tengeren zajló, gyors ütemben növekedő energiaszállításra, különös tekintettel a szállítás megszervezésére és biztonságára, valamint a környezeti károk minimalizálására.

2.2.4 A civil társadalom, az együttműködési hálózatok és a nyilvánosság tájékoztatásának kiemelt támogatása

2.2.4.1 A civil társadalom, a közös demokratikus értékek, az emberi jogok és a nyílt szociális párbeszéd erősítése

Az Északi Dimenzióban tömörült partnerek sikeres együttműködésének előfeltétele, hogy valamennyi ÉD-ország közös értékeket fogadjon el. A demokratikus pluralizmus, a dinamikus civil társadalom, a nyílt szociális párbeszéd és a működő piacgazdaság kiegészítik egymást. Eltökélten törekedni kell e tényezők támogatására, különösen Oroszországban, ahol nagy szükség van a civil társadalom aktív bevonására és a demokratikus intézményekre.

(*) Az Európai Bizottság zöld könyve, „Európai stratégia az energiaellátás fenntarthatóságáért, versenyképességéért és biztonságáért”, 2006. március 8.

Az EGSZB az EU és Oroszország kapcsolatairól 2005 júliusában kiadott véleményében komoly figyelmet fordított az Oroszországban e fontos kérdés tekintetében uralkodó helyzetre, és megjegyzi, hogy a civil társadalmi szervezetek működését szabályozó új törvény egyértelműen a helyzet további romlásához vezetett. A törvény jövőbeli alkalmazása során ezt orvosolni kell. Ha az orosz hatóságok elkezdik hiteles módon kialakítani a civil társadalmi szereplőkkel való konstruktív és nyílt kapcsolatok kiépítését célzó politikáikat és gyakorlatukat, az Oroszországgal való szoros együttműködés bizonyára széles körű támogatottságot nyer majd. Fontos volna például, hogy az Oroszországban létrehozott civil kamara az eredményes szociális párbeszéd megerősítésének hiteles eszközévé váljon. Támogatni kell az oroszországi civil társadalmi szereplők lehetőségeinek kibővítését, hogy azok egyre inkább képesek legyenek építő jellegű párbeszédet is folytatni.

E kérdésekben az előrelépésre szintén az ÉD regionális együttműködésének keretein belül kell törekedni, Oroszország részvételével.

2.2.4.2 A civil társadalmi együttműködés határokon átnyúló hálózatainak előmozdítása

Törekedni kell az eredményes és nyitott, határokon átnyúló párbeszéd megerősítésére az előző pontban említett területeken történő előrelépés elősegítése érdekében. A civil társadalmi szereplőknek kulcsszerepük van e tekintetben, és elengedhetetlen, hogy a civil társadalmi csoportok saját tevékenységi területeiken maguk is kezdeményezzék a kapcsolatok és az együttműködés megerősítését. Hangsúlyozni kell, hogy az Északi Dimenzió „társulajdonosságának” koncepciója nem csupán a kormányzatokra értendő, hanem kiterjed az ÉD-országok civil társadalmára és annak szereplőire is. Az ÉD-politika eredményes végrehajtását csak úgy lehet elérni, ha a civil társadalom szereplőit aktívan bevonják a folyamatba.

Az ÉD politikája keretében határozott lépéseket kell tenni a különböző ÉD-országok és alrégiók, így például Északnyugat-Oroszország civil társadalmi szereplői közötti hálózatok, párbeszéd és együttműködés kialakításának támogatására. A politika egyik prioritásként kell kezelni a határokon átnyúló, személyes együttműködést. Törekedni kell a mobilitás elősegítésére, az emberi erőforrások fejlesztésére, a tapasztalatok, know-how és információk cseréjére, valamint a képesítések kölcsönös elismerésére. A határokon átnyúló együttműködésnek ki kell terjednie a civil társadalom valamennyi érdekeltjére, így például a vállalkozókra, a kkv-kre és egyéb vállalkozásokra, az alkalmazottakra, a fiatalokra és diákokra, a nőkre, a tudományos és kulturális körökre, a kisebbségekhez tartozókra, a környezetvédelmi csoportokra, a gazdálkodói és erdészeti körökre, valamint a fogyasztókra. A határokon átnyúló tevékenységeknek a gyakorlati jellegű projektek és a civil társadalom szereplőinek bevonásával zajló közös projektjavaslatok előmozdítására kell irányulniuk. Egyszerű eljárásokra van szükség, amelyek segítségével a szereplők javaslatokat tehetnek az ÉD keretén belül folytatandó közös projektekre.

A hatékony háromoldalú kapcsolatok és munkaerőpiacok az ÉD-térség minden részében történő kialakítása révén kiegyensúlyozottan kell törekedni a vállalkozások tisztességes versenyének és a munkavállalók megfelelő munkakörülményeinek

elősegítésére. A háromoldalú kapcsolatok és a munkaerőpiacok ma már számos országban fejlettek; az ezekhez kapcsolódó ismereteket meg kellene osztani azon országok szervezeteivel, ahol ezek kevésbé fejlettek. Az Északi Dimenzió politikája alkalmas keretesköz lenne e területen a határokon átnyúló projektek kezdeményezéséhez. A szociális partnereknek minden ÉD-országban törekedniük kell arra, hogy a gazdasági és társadalmi változást, valamint a foglalkoztatás növelését célzó kezdeményezések és jogalkotási lépések során kiegyensúlyozottan figyelembe vegyék az ő érdekeiket is. Ennek érdekében részt kell venniük a munkaerő-piaci kérdésekkel foglalkozó valamennyi vitában.

2.2.4.3 A nyilvánosság tájékoztatására irányuló törekvések megerősítése

Az Északi Dimenzió ismertsége igen alacsony, az ÉD-térség uniós és nem uniós országaiban egyaránt nagyon keveset tudnak róla. Az ÉD-feleknek tehát meg kell próbálniuk jelentősen bővíteni a tájékoztatási tevékenységeket és az információcsatornákat. Azért fontos a nagyközönség megfelelő tájékoztatása az Északi Dimenzióról, mert ezzel kelthető fel a civil társadalom körein belül szélesebb körű érdeklődés az ÉD iránt, és ezzel ösztönözhető a civil társadalmi szereplők a folyamatban való részvételre és az ahhoz történő aktív hozzájárulásra. A civil társadalmi szereplőket a társadalom tájékoztatóiként is be kell vonni a folyamatba, és ennek érdekében meg kell tenni a szükséges oktatási és képzési lépéseket.

Egyértelmű, hogy az Északi Dimenzió térségében a fenti információigények kielégítéséhez, valamint a hálózatok, a kapcsolattartás és a finanszírozás gyakorlati összehangolásához szükség van egy központra. Az ÉD-ben részt vevő feleknek döntést kell hozniuk egy ilyen központ felállításáról. Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság nemrég bezárt szentpétervári irodáját ebből a célból nyissák meg újra, és bízzák rá a minden fél által elismerten az ÉD-hez tartozó operatív feladatok ellátását. Annak lehetőségét is meg kell vizsgálni, hogy ezeket a feladatokat rá lehetne-e bízni a 2.4. pontban említett valamelyik regionális testület titkárságára.

2.2.5 Figyelmet kell fordítani a Belaruszhoz fűződő kapcsolatokra

Az Északi Dimenzió politikájának jövőbeli fejlesztéséről folyó vitákban javasolták, hogy a politika valamilyen formában terjedjen ki Belaruszra is. Noha földrajzi szempontból ez indokolt, az ország jelenlegi politikai helyzete nem teszi lehetővé a hivatalos együttműködést. Az EGSZB azonban szeretné hangsúlyozni, hogy a fentiek, különösen a 2.2.4. pontban említettek, Belaruszra is érvényesek.

Úgy érzi, hogy e kérdéskörök tekintetében a civil társadalmi szereplők és belarusz megfelelőik közötti kapcsolatok előmozdításával befolyást lehetne gyakorolni. Az EGSZB a maga részéről továbbra is törekszik majd e kapcsolatok megszilárdítására, és azt javasolja, hogy az Északi Dimenzió keretében is támogassák az ilyen jellegű lépéseket.

Az EGSZB jelenleg dolgozik egy, az EU és Belarusz közötti kapcsolatokról szóló másik véleményen.

2.3 A civil társadalommal folytatott konzultáció mint az Északi Dimenzió együttműködési mechanizmusának lényeges eleme – az EGSZB felajánlja szakértelmét

Az Északi Dimenzió belül hatékony konzultációs mechanizmust kell létrehozni, hogy a főbb civil társadalmi szereplők nézeteik, ajánlásaik és szakértelmük révén befolyást gyakorolhassanak az Északi Dimenzió végrehajtására és nyomon követésére.

Az EGSZB úgy érzi, hogy a civil érdekelték éves gyűlése – melynek szerepe hasonló ahhoz, mint amely éveken keresztül a földközi-tengeri országokkal folyó együttműködés részét képezte – hatékony megoldás lenne erre. A földközi-tengeri országokkal folytatott együttműködésből nyert tapasztalatok – akárcsak az EGT-együttműködés keretében a tanácsadó bizottságokkal szerzett tapasztalatok – igen pozitívak. Emellett célszerű volna egy, az ED 2.1.4. pontban javasolt irányítótestületének alárendelt civil társadalmi tanácsadó testület felállítása is, amely rendszeresen részt venne a politika nyomon követésében, és előkészítené az éves gyűlést.

Ez a rendszer lehetővé tenné, hogy azok, akik az ED politikáját alakítják, hasznosíthassák a civil társadalmi szereplőknek az ED gazdasági és szociális szférában történő végrehajtását illető észrevételeit.

Az EGSZB már két konferenciát is szervezett, amelyeken összehozta az ED-országok civil társadalmának érdekeltjeit. Az évek során az EGSZB megerősítette kapcsolatait valamennyi nem uniós tag ED-ország civil társadalmának főbb szereplőivel, a régió civil társadalmaival történő együttműködés terén a tapasztalatok széles körével rendelkezik tehát, amelyből azonnal meríteni tud.

Az EGSZB így készen áll arra, hogy aktív szerepet vállaljon a civil társadalom szereplőinek a jövőbeni ED-politika végrehajtásába való bevonásában. Külön monitoringcsoport létrehozását tervezi, és vezető szerepet játszana a civil társadalom körébe tartozó érdekelték éves gyűléseinek megszervezésében. Ugyanakkor az EGT keretében folytatott együttműködés figyelembevétele is biztosítva lenne. E gyűlések célja iránymutatások megfogalmazása volna az ED végrehajtásához, főként a 2.2.4. pontban meghatározott területeken, amelyek hatással vannak a civil társadalom működésére. Az EGSZB azt javasolja, hogy ezt a rendszert építsék be az ED-együttműködés formális mechanizmusába.

2.4 Regionális testületek – az Északi Dimenzióval kapcsolatos ügyvitel természetes kiindulópontjai

Az EGSZB támogatja azt az elgondolást, hogy a regionális együttműködés meglévő mechanizmusai – főként a Balti-tengeri Államok Tanácsa (CBSS), a Barents Euro-sarkvidéki Tanács (BEAC), a Miniszterek Északi Tanácsa (NMC) és az Északi-sarkvidéki Tanács – központi szerepet játszanak az Északi Dimenzió végrehajtásában. Lépéseket kell tenni az e testületek,

valamint ezek és a 2.1. pontban javasolt ED-irányítóbizottság közötti szorosabb koordináció és együttműködés aktív előmozdítására, mivel ezek jelentik az Északi Dimenzió átfogó ügyvitelének természetes kiindulópontjait.

Ez a keret valódi lehetőséget adna a civil társadalom szereplőinek, hogy saját regionális együttműködési hálózataik (munkavállalók esetében pl. a BASTUN, az üzleti szféra esetében a BAC, a kereskedelmi kamarák esetén a BCCA, továbbá számos civil szervezeti kör) és az e hálózatok által a fenti szervezetekkel kialakított kapcsolatok révén valóban részt vehessenek az ED-együttműködésben.

2.5 Az ED-tevékenységek finanszírozásának áttekinthetősége

A kiemelt területeknek az Északi Dimenzió keretében, világosan meghatározott partnerekkel, programokkal, ütemtervekkel és költségvetéssel működő PPP-k (a köz- és a magánszféra partnersegei) révén a gyakorlatban is tükröződniük kell.

Még ha egy kiemelt terület esetén a partnerek egyelőre nem is tudnak partnerségi projektet vállalni, célszerű, ha például évente megpróbálnak minél konkrétabb intézkedési programokról, illetve ezek végrehajtásáról és finanszírozásáról megállapodni.

Ami a civil társadalmi szereplők által javasolt és végrehajtott intézkedéseket illeti (lásd elsősorban a 2.2.4. pontot), alapvetően fontos kialakítani egy eljárást a kis léptékű tevékenységek finanszírozására, amelynek a lehető legegyszerűbb pályázati eljárásra kell épülnie. Tanácsadás és iránymutatás formájában technikai segítségnyújtásra lesz szükség a pályázatok megírásához. Hasonlóan fontos, hogy a projektjavaslatok kezelése és elfogadása gyors és egyszerű legyen. Az EGSZB meggyőződése, hogy a civil társadalom képviselői is szerepet kaphatnának ezen eljárás lebonyolításában.

Az ED-tevékenységek uniós finanszírozásának fő forrása az Európai Szomszédosági és Partnerségi Eszköz kell hogy legyen. E finanszírozási eszköz megfelelő részét az ED projektjeire és tevékenységeire kell elkülöníteni, és az Északi Dimenzió adminisztratív feladataira is kellő forrást kell biztosítani.

Oroszországi finanszírozásra, továbbá Norvégia és az EGT finanszírozási mechanizmusaira is szükség van az ED-térségbeli regionális és határokon átnyúló együttműködés megvalósításához. Ahhoz, hogy egy tartalmas és eredményes közös ED-politika végrehajtása a jövőben biztosítva legyen, emellett továbbra is nélkülözhetetlenek lesznek az ED-projektek finanszírozásában eddig is részt vevő egyéb nemzetközi és nemzeti finanszírozási források (EBRD, EIB, Nordic Investment Bank stb.).

A civil társadalom körében könnyen érthető információk hatékony terjesztésére van szükség a finanszírozás elérhetőségét, annak forrásait és a projektjavaslatok finanszírozási pályázatainak elkészítését és benyújtását illetően.

Brüsszel, 2006. július 5.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND